روزنامه صبح ایران
وطن امروز
VATANEMROOZ.IR

چهارشنبه | ۳۱ تیر ۱۴۰۵ | ۷ صفر ۱۴۴۸ | ۲۲ جولای ۲۰۲۶ | سال هجدهم | شماره ۶۶۶۷ | ٤ صفحه | ۱۰ هزار تومان

| ۱۱۹۱ سال و ۳۲٤ روز گذشت |

شهادت مظلومانه سید جوانان اهل بهشت سبط اکبر حضرت امام حسن مجتبی علیه‌السلام را تسلیت می‌گوییم

«وطن امروز» بررسی کرد؛ پاسخ‌های کوبنده ایران به حملات اخیر آمریکا نشان می‌دهد تهران آماده مقابله با همه سناریوهای احتمالی واشنگتن است

بجنگ تا بجنگیم

همین صفحه

رسانه‌های آمریکایی از بحران کمبود تسلیحات استراتژیک ارتش این کشور در جنگ علیه ایران گزارش می‌دهند

تفنگ خالی ترامپ

صفحه ۳

کارشناسان می‌گویند حملات ایران به پایگاه‌های آمریکا و تخریب گسترده تأسیسات نظامی آن کشور در منطقه نشان می‌دهد استراتژی ترامپ مبنی بر جنگ فرسایشی علیه ایران شکست خورده است

اخراج تدریجی

فارن‌پالیسی: بحران تنگه هرمز می‌تواند آغاز فروپاشی نظم جهانی آمریکایی باشد

صفحه ۲

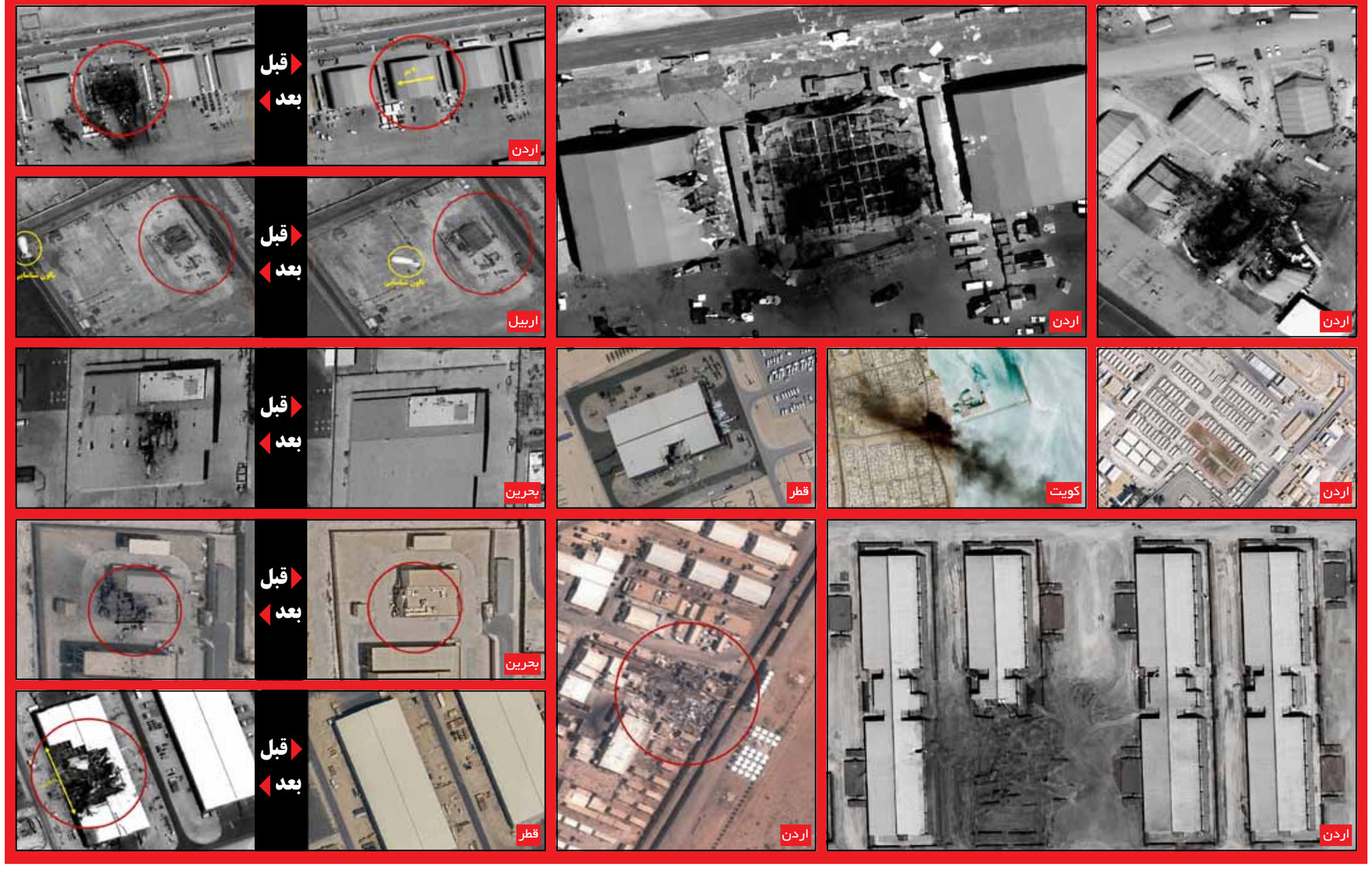

بررسی جایگاه تاریخی و ژئوپلیتیک اردن و نقش این کشور در معادلات امنیتی غرب آسیا

نبض اقتصاد اردن را هدف بگیرید

یادداشت
ابوالفضل ولایتی

از حسین بن علی الهاشمی، شریف وقت مکه و مدعی خلافت بر جوامع عربی-اسلامی پس از فروپاشی امپراتوری عثمانی، به عنوان یکی از چهره‌های تأثیرگذار جنگ نخست جهانی و عوامل مؤثر بر تضعیف و فروپاشی امپراتوری عثمانی نام برده می‌شود. شریف مکه که با سودای حکمرانی بر سراسر حجاز و شام با بریتانیا ائتلاف کرده و در شورش عربی علیه عثمانی نقش داشت، اندکی پس از سقوط آخرین خلیفه عثمانی، در پی گسترش قدرت ملک عبدالعزیز، بنیان‌گذار پادشاهی سعودی، از حجاز کنار زده و تبعید شد. با این وصف، بازماندگان شریف مکه که به همپیمانی با استعمار بریتانیا شهرت داشتند، در بخش‌هایی از غرب آسیا به حکمرانی خود ادامه دادند. علی بن حسین، فرزند ارشد وی و حاکم حجاز، با پیشروی نیروهای سعودی از قدرت برکنار شد؛ فیصل بن حسین نیز پس از مدت کوتاهی از حکومت سوریه کنار گذاشته شد. فیصل دوم، نتیجه شریف مکه و آخرین پادشاه عراق، در کودتای سال ۱۹۵۸ عبدالکریم قاسم همراه با شماری از اعضای خانواده سلطنتی کشته شد. با این حال، شاخه دیگری از خاندان هاشمی توانست نزدیک به یک قرن حکومت خود را در اردن حفظ کند و بخشی از میراث سیاسی شریف مکه را ادامه دهد. قدرت‌گیری ملک حسین، از نوادگان شریف مکه در اردن در سال ۱۹۵۲ با تثبیت رژیم صهیونیستی در منطقه غرب آسیا همزمان شد. دوره ۴۶ ساله حکومت حسین بن طلال را می‌توان دوره تعمیق روابط راهبردی با آمریکا و گسترش ارتباطات آشکار و پنهان با رژیم صهیونیستی دانست. ملک حسین سال ۱۹۹۴ با انعقاد پیمان وادی عربه، رژیم صهیونیستی را به رسمیت شناخت. پیش از آن نیز برخورد حکومت اردن با سازمان‌های فلسطینی، به‌ویژه در جریان حوادث موسوم به سپتامبر سیاه، نقش مهمی در تثبیت امنیت مرزهای شرق سرزمین اشغالی و سرکوب جریان‌های فلسطینی ایفا کرده بود.

از زمان پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، ملک حسین که از متحدان دیرین شاه مخلوع به شمار می‌رفت، در چارچوب ائتلاف غرب در زمره مخالفان منطقه‌ای جمهوری اسلامی قرار گرفت. پادشاهی اردن یکی از مهم‌ترین حامیان عرب صدام در جنگ تحمیلی علیه ایران بود. عبدالله دوم نیز با طرح ادعای «هلال شیعی» در سال ۲۰۰۴، در شکل‌گیری ادبیات سیاسی و امنیتی معطوف به مقابله با نفوذ منطقه‌ای ایران نقش بالایی ایفا کرد. با تشدید تنش میان محور مقاومت و ائتلاف آمریکایی-صهیونیستی پس از عملیات طوفان‌الاقصی، اردن بار دیگر در جایگاه یکی از متحدان امنیتی واشنگتن و تل‌آویو ظاهر شد. اینک پایگاه راهبردی موفق‌السلطی در منطقه الازرق به یکی از مراکز اصلی استقرار نیروها و تجهیزات آمریکایی و پشتیبانی لجستیکی از مأموریت‌های منطقه‌ای علیه جمهوری اسلامی تبدیل شده است. مشارکت گسترده سامانه‌های پدافندی اردن در رهگیری موشک‌ها و پهپادهای عبوری به سوی سرزمین اشغالی در طول ۲ جنگ اخیر با خشم بخش‌هایی از افکار عمومی اردن و جهان اسلام روبه‌رو شد. حملات اخیر سپاه پاسداران به پایگاه موفق‌السلطی و هلاکت و جراحت ده‌ها آمریکایی، مجدداً توجه‌ها را به سوی این کشور ذیل معماری امنیتی آمریکا و رژیم صهیونیستی در منطقه جلب کرد. نقش و مشارکت رژیم اردن در پشتیبانی از ائتلاف آمریکایی-صهیونیستی موجب شده برخی حامیان انقلاب اسلامی بر ضرورت فشار مضاعف بر امان جهت عقب‌نشینی از حمایت‌هایش در جنگ کنونی تاکید کنند. در این نوشتار، ۳ مؤلفه اصلی فشار بر پادشاهی اردن هاشمی بررسی می‌شود.

۱ـ ضرورت بسط و تشدید حملات موشکی به اردن

اهمیت نظامی اردن هاشمی برای آمریکا و رژیم صهیونیستی، ریشه در موقعیت جغرافیایی، ثبات نسبی سیاسی و نقش تاریخی آن کشور به عنوان یک دولت حائل دارد. در دوره نفوذ بریتانیا، ساختار نظامی و امنیتی اردن در چارچوب منافع لندن شکل گرفت اما با افول قدرت بریتانیا، واشنگتن به مهم‌ترین حامی خارجی حکومت هاشمی تبدیل شد.

ادامه در صفحه ۴

بجنگ تا بجنگیم

گروه سیاسی: روزهای یکشنبه و دوشنبه، برخی منابع خبری از احتمال از سرگیری مذاکرات میان ایران و آمریکا خبر دادند و حتی مدعی شدند واسطه‌ها، پیشنهادات جدیدی برای بازگشت به تفاهمنامه به ایران داده‌اند که مورد موافقت ایران قرار گرفته است. به صورت مشخص، این منابع خبری مدعی شدند یکی از پیشنهادهای مطرح، آتش‌بس ۱۰ روزه تا ۲ هفته‌ای است که ایران تلویحاً آن را قبول کرده است. این ادعاهای رسانه‌ای البته از سوی ایران تایید نشد و اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه صرفاً ارائه پیشنهاد جدید به ایران را تایید کرد و درباره جزئیات ادعایی، چیزی را تایید نکرد.

در چنین شرایطی که ادعاهای مربوط به بازگشت به مذاکره، باعث شده فرضیه توقف جنگ تقویت شود و حتی بازارها نیز واکنش مثبتی نسبت به آن نشان دهند، رسانه‌های معروف آمریکا با استناد به شنیده‌های خود از منابع مطلع در کاخ سفید، آغاز مجدد جنگ گسترده آمریکا علیه ایران را قریب‌الوقوع دانسته‌اند. این رسانه‌ها به نقل از مقامات دولت ترامپ مدعی شده‌اند پنتاگون طرح‌های مربوط به از سرگیری جنگ گسترده علیه ایران را ارائه کرده و ترامپ طی روزهای آینده درباره بازگشت به جنگ تمام عیار علیه ایران تصمیم‌گیری خواهد کرد.

این رسانه‌ها همچنین گزارش دادند بر اساس توافقات پشت پرده، به احتمال زیاد رژیم صهیونیستی نیز وارد جنگ علیه ایران خواهد شد و نهایتاً آمریکا و رژیم صهیونیستی طی روزهای آینده یک جنگ تمام عیار را علیه ایران آغاز خواهند کرد. بر اساس این گزارشات، طرحی که پنتاگون برای جنگ علیه ایران به ترامپ ارائه کرده شامل گزینه‌های حمله زمینی و احتمالاً اشغال جزایر ایرانی در خلیج فارس، حمله به زیرساخت‌های ایران و بمباران گسترده تاسیسات هسته‌ای، همچنین ترور مقامات سیاسی و نظامی ایران است. از سوی دیگر تحرکات نظامی آمریکا در منطقه نیز این ادعاها را تایید می‌کند. طی چند روز گذشته، حجم زیادی تجهیزات نظامی، بویژه جنگنده‌های F16 و F35 از پایگاه‌های نظامی آمریکا در اروپا وارد غرب آسیا شده است. در این مدت، همچنین ده‌ها فروند هواپیمای سوخت‌رسان آمریکایی وارد فرودگاه بن‌گورین اسرائیل شده است. مجموعه این تحرکات نشان می‌دهد پنتاگون همه چیز را برای از سرگیری جنگ تمام عیار علیه ایران آماده کرده است. ضمن اینکه از نظر کارشناسان نظامی، مناطق و اهدافی که ارتش آمریکا طی روزهای گذشته به آنها حمله کرده نیز بر اساس یک راهبرد مشخص نظامی انتخاب شده‌اند و به نظر می‌رسد زمینه‌ساز انجام عملیات‌های آتی آمریکا علیه ایران است. همه اینها در حالی است که دولت ترامپ در روزهای گذشته، بارها از طریق واسطه‌های مختلف، به ایران پیام داده دنبال جنگ نیست و آماده است در صورت موافقت ایران با پیشنهادات داده شده، حملات را متوقف کرده و به تفاهمنامه خاتمه جنگ بازگردد. با این وجود آنچه مقامات دولت ترامپ در پشت پرده ادعا می‌کنند، با آنچه در عمل انجام می‌دهند کاملاً متناقض است. آمریکایی‌ها در حالی پشت پرده از تمایل خود برای توقف جنگ و بازگشت به تفاهمنامه می‌گویند که طبق شواهد موجود، در حال تدارک لازم برای شروع یک جنگ بزرگ علیه ایران هستند. رئیس مجلس شورای اسلامی و رئیس تیم مذاکره‌کننده ایرانی روز دوشنبه با انتشار پستی در شبکه ایکس، دست روی همین رفتار متناقض دولت آمریکا گذاشت و با کنایه اعلام کرد جمهوری اسلامی ایران اکنون دیگر دست آمریکا را کاملاً خوانده است. توئیت محمدباقر قالیباف در واقع به آمریکایی‌ها گوشزد کرد دیگر نمی‌توانند ایران را غافلگیر کنند و ایران بدون اعتنا به ماهیت و جزئیات پیام‌های آمریکایی‌ها، همین‌طور محتوای پیشنهادات واسطه‌ها برای توقف جنگ و بازگشت به تفاهمنامه، صرفاً به تحرکات آمریکا توجه دارد و رفتار خود را متناسب با عمل آمریکایی‌ها، و نه قول آنها، تنظیم می‌کند. در عمل نیز ایران همین‌گونه رفتار کرده است. پاسخ‌های موشکی و پهپادی ایران به حملات اخیر آمریکایی‌ها نشان می‌دهد ایران نه‌تنها کاملاً آماده دفاع در برابر یک جنگ تحمیلی گسترده از سوی آمریکا و رژیم صهیونیستی است، بلکه پاسخ‌های خود به حملات روزهای اخیر آمریکا را نیز بر اساس شروع جنگ تمام‌عیار احتمالی انتخاب می‌کند. حملات موشکی ایران به پایگاه‌های نظامی آمریکا در منطقه، بویژه اردن، پیام‌های بسیار مهمی در بر دارد. به اعتقاد کارشناسان نظامی، یکی از پیام‌های مهم این حملات ایران این است که طرف آمریکایی متوجه دقت و قدرت ویرانگری موشک‌های ایران شود. بر اساس تصاویر ماهواره‌ای، موشک‌های ایران توانسته‌اند اهداف تعیین‌شده در فاصله ۱۰۰۰ کیلومتری در جنوب اردن را با دقت قابل توجهی منهدم کنند.

ادامه در صفحه ۲

تیترهای امروز

توقف و تغییر مسیر کشتی‌ها و نفتکش‌های مرتبط با عربستان پس از هشدار انصارالله

نفت نزولی سعودی

■ پس از هشدار انصارالله ۶ کشتی سعودی مجبور به بازگشت از تنگه باب‌المندب شدند

صفحه ۳

تأکید دوباره ممدانی بر بازداشت نخست وزیر رژیم صهیونیستی در صورت ورود به نیویورک

شهردار علیه جنایتکار

صفحه ۳

اقتصاد ایران چگونه می‌تواند در میدان جنگ از سقوط ارزش پول ملی جلوگیری کند

ویژه

نسخه مهار التهاب ارز

صفحه ۴

بن‌بست ترامپی

نگاه
مهدی حسنی

رئیس‌جمهور آمریکا با انتخاب زیر پا گذاشتن آتش‌بس، عملاً در ابتدای راهی ایستاده که بسیار دشوار می‌توان انتها یا ادامه مسیر آن را دید. حالا پرسش بزرگ برای رسانه‌ها و تحلیلگران جهان این است: آمریکا در رابطه با جمهوری اسلامی، در این شرایط چه گزینه‌ها و چه محدودیت‌هایی دارد؟ ماهنامه «آتلانتیک» به این پرسش پاسخ داده است.

گزارش آتلانتیک با یک اعتراف آغاز می‌شود: «متأسفانه برای شکستن بن‌بست بر سر تنگه هرمز، گزینه‌های بسیار اندکی برای ایالات متحده باقی مانده است؛ همان گزینه‌های محدود نیز نه جذابند و نه احتمال چندانی دارد به نتیجه برسند». به باور این مجله، ایران به این درک رسیده که بهترین راه برای پایان جنگ و امتیازگیری از آمریکا، کنترل تنگه هرمز به هر قیمتی است و ایران سال‌ها اقتصاد و مردمی تاب‌آور داشته که می‌توانند این شرایط دشوار را هم از سر بگذرانند: «ایرانی‌ها معتقدند بهترین گزینه‌شان این است که به مسیر فعلی ادامه دهند و بر خواسته‌های حداکثری خود پافشاری کنند. برای آنکه عملاً تنگه را ببندند، لازم نیست به شمار زیادی از کشتی‌ها آسیب بزنند؛ صرفِ تهدید حمله کافی است تا بیشتر مالکان کشتی‌ها را از تلاش برای عبور منصرف کند؛ حتی اگر امکان تهیه بیمه وجود داشته باشد. بنابراین ایران برای بستن تنگه تنها به تعداد اندکی موشک، پهپاد یا مین نیاز دارد. این کشور همچنین می‌تواند محاصره آمریکا را تحمل کند. اقتصادش نسبتاً باثبات به نظر می‌رسد، زیرا در سراسر جنگ به صادرات نفت در حدی ادامه داده که نیازهایش را تأمین کند. افزون بر این، جمعیتی را در اختیار دارد که به تحریم و فشار اقتصادی خو گرفته‌اند».

در چنین شرایطی آمریکا تنها ۴ گزینه پیش‌رو دارد: «در عمل، ۴ گزینه پیش روی آمریکا باقی مانده و هر یک به شیوه خاص خود فاجعه‌بار است. آمریکا می‌تواند مسیر فعلی را ادامه دهد، می‌تواند زندگی در ایران را ناممکن کند، می‌تواند اعلام پیروزی کند و به خانه بازگردد، می‌تواند حمله‌ای زمینی را آغاز کند».

مسیر اول بی‌چشم‌انداز است و تدریجاً توان باقیمانده مهمات راهبردی آمریکا را هم فرسوده می‌کند: «ادامه مسیر فعلی به معنای تداوم اتکا به حملات هوایی علیه نیروهای نظامی، مقامات و زیرساخت‌های ایران است؛ حملاتی که قرار است به عنوان ابزاری تنبیهی، تهران را به دادن امتیاز پای میز مذاکره وادار کند. دولت آمریکا چند ماه است این راهبرد را دنبال می‌کند اما خواسته‌های ایران هیچ تغییری نکرده.

ادامه در صفحه ۲